

การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพ
ประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
Development of Health Media on Dengue Hemorrhagic Fever Prevention for Lahu
Health Leaders Papong Sub-district Doisaket District
Chiang Mai Province

สงกรานต์ ลาพิมล¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ใจเตี้ย²
ดร.สิวลี รัตนปัญญา³

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของสื่อด้านสุขภาพ เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ กลุ่มเป้าหมายเป็นแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ พัฒนาขึ้นตามรูปแบบ ADDIE MODEL แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และเปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Rank Test

ผลการวิจัยพบว่า สื่อด้านสุขภาพที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกุยแกนส์ มีค่าเท่ากับ 1.35 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ค่าคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} \leq 0.001$) สรุปได้ว่าสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกัน โรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ กับกลุ่มแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ ,การป้องกันโรคไข้เลือดออก, แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

Abstract

The purpose of this research and development study was to develop and test the effectiveness and the achievement of health media. Study design is research and development. The purposive sample used in this study were 42 Lahu health leaders. The research instrument was the health media on dengue hemorrhagic fever prevention developed according to the ADDIE MODE and the achievement test. Analyzed data with descriptive statistics. And compare learning achievement differences with Wilcoxon Signed Rank Test statistic.

The results findings showed that : The efficiency of developed health media on dengue hemorrhagic fever prevention was 1.35.The comparison on learning achievement was found that the post-

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์อาจารย์

³อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

test's average score higher than pre-test's average score with statistical significance (p -value ≤ 0.001). Concluding that developed health media on dengue hemorrhagic fever prevention for Lahu health leaders was to be able with Lahu health leaders efficiently.

Keywords: Development of health media, Prevention hemorrhagic fever prevention, Lahu Health Leader

1. บทนำ

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัสเดงกี โดยมีุงกลายเป็นพาหะนำเชื้อ เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั่วโลก (WHO, 2012) และยังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยโดยจะเห็นได้จากข้อมูลรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคไข้เลือดออก ในประเทศไทยย้อนหลัง 5 ปีตั้งแต่ปี 2554-2558 พบอัตราป่วยต่อแสนประชากร ดังนี้ 109.10, 123.85, 240.92, 64.23, 219.46 ตามลำดับและอัตราตายร้อยละ 0.09, 0.10, 0.09, 0.10, 0.10 ตามลำดับ (สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง, 2558)

จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2558 พบมีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกทั้งสิ้น 5,161 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 308.49 ต่อแสนประชากร อัตราป่วยตายเท่ากับร้อยละ 0.27 กระจายไปในพื้นที่ 25 อำเภอโดยพบอัตราป่วยสูงสุดที่อำเภอดอยสะเก็ด 603.25 ต่อแสนประชากร (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2558) และมีการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในตำบลป่าป้อในปี 2556 อัตราป่วยเท่ากับ 1,359.47 ต่อแสนประชากร พบมีการระบาดในกลุ่มชนเผ่าลาหู่มากที่สุดจำนวน 29 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 758.16 ต่อแสนประชากร ปี 2557 พบผู้ป่วย จำนวน 9 ราย คิดเป็น อัตราป่วย 225.9 ต่อแสนประชากรผู้ป่วยเป็นกลุ่มชนเผ่าลาหู่ จำนวน 5 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 125.50 ต่อแสนประชากร ปี 2558 พบผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกทั้งหมดจำนวน 45 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1,120.97 ต่อแสนประชากร ผู้ป่วยเป็นกลุ่มชนเผ่าลาหู่จำนวน 10 รายคิดเป็นอัตราป่วย 249.06 ต่อแสนประชากร (เทศบาลตำบลป่าป้อ, 2558)

จากการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย บริเวณในบ้านและนอกบ้านของกลุ่มชนเผ่าลาหู่พบลูกน้ำยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก ในถังน้ำที่ใช้สำหรับ

การอุปโภคภายในบ้าน ภาชนะเก็บขังน้ำที่สร้างขึ้น เช่น ยางรถยนต์ เศษขยะ รองเท้า โถงแตก เศษกระเบื้อง กะลา และภาชนะที่ธรรมชาติสร้างขึ้นจำพวก กาบใบของพืช กัลวย โพรงไม้ กระบองไม้ไผ่ที่มีน้ำขัง เศษใบไม้ ซึ่งเป็นปัจจัยและสาเหตุที่ส่งเสริมให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในกลุ่มชนเผ่าลาหู่ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี, 2557)

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตตำบลป่าป้อ มีการดำเนินงานตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ตามมาตรการ 5 ป 1 และการพ่นหมอกควันหรือการพ่นละอองฝอยเพื่อกำจัดยุงลายตัวแก่ และการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย ซึ่งการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานเหล่านั้น ยังไม่สามารถควบคุมโรคไข้เลือดออกได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มชนเผ่าลาหู่ รวมถึงกิจกรรมการให้ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกโดยใช้สื่อด้านสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านดวงดี และเทศบาลตำบลป่าป้อ มีข้อจำกัดในการใช้สื่อด้านสุขภาพ เพื่อใช้ในการสื่อสารและให้ความรู้ในกลุ่มชนเผ่าลาหู่ ซึ่งสื่อด้านสุขภาพที่ใช้เป็นสื่อด้านสุขภาพประเภทสิ่งพิมพ์ ไปสเตอร์ แผ่นพับ สื่อกระจายเสียงที่เป็นภาษาไทย ยังไม่มีสื่อด้านสุขภาพที่เป็นภาษาลาหู่ที่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มชนเผ่าลาหู่ (เทศบาลตำบลป่าป้อ, 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมาผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย ภาษาลาหู่ ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ เพื่อให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมโรคไข้เลือดออก ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่

2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่

3. สมมติฐานของการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพที่พัฒนาขึ้น มีค่ามากกว่า 1.00 ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่หลังเรียนด้วยสื่อด้านสุขภาพที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในพื้นที่ ตำบลป่าป้อง อำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สื่อด้านสุขภาพ ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพครอบครัวชนเผ่าลาหู่ โดยมีสาระเนื้อหาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในประเด็น สาเหตุ อาการ การติดต่อและการป้องกันโรคไข้เลือดออก ทั้งภาษาไทยและภาษาลาหู่

3. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อง อำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 42 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อด้านสุขภาพเป็นสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนตาม ADDIE MODEL 5 ขั้นตอน (มนต์ชัย เทียนทอง, 2545) ทั้งภาษาไทย และ ภาษาลาหู่

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อด้านสุขภาพ เป็นแบบเลือกตอบใช่ ไม่ใช่ ให้เลือกเพียง 1 คำตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การศึกษา นวัตกรรม IOC ได้ระหว่าง 0.33-1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.50-1.00 ไว้จำนวน 20 ข้อและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพ ใช้เกณฑ์ของเมกยูแกนส์ มีค่ามากกว่า 1.00

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อันวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Rank ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

7. ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก

แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 29.8 ปี มีสถานภาพสมรส คู่ การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 4,499.52 บาท ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 8.16 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัว เฉลี่ย 4.19 คน เคยมีบุคคลในครอบครัว เจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 19.05 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ และน้อยที่สุดคือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนการเรียนรู้อยู่ด้วยสื่อด้านสุขภาพ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่มีความรู้ระดับปานกลาง หลังการเรียนรู้อาจมีความรู้ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 พัฒนาศื่อด้านสุขภาพ

การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ ตามขั้นตอนการออกแบบของ ADDIE MODEL ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analyze)

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบริบท ตำบลป่าป้อ สถานการณ์การระบาดของโรคไข้เลือดออกใน เขตตำบลป่าป้อและข้อมูลการดำเนินงานควบคุมโรค ไข้เลือดออกของกลุ่มชนเผ่าลาหู่ที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าป้อ

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องการป้องกัน โรคไข้เลือดออก โดยทบทวนวรรณกรรมและเอกสาร วิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเนื้อหาของสื่อด้านสุขภาพที่ เหมาะสมกับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่

1.3 ศึกษาข้อมูลและรูปแบบของสื่อด้าน สุขภาพต่างๆให้เหมาะสมกับแกนนำสุขภาพประจำ ครอบครัวชนเผ่าลาหู่

2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design Phase)

2.1 กำหนดรูปแบบและประเภทของสื่อ ด้านสุขภาพเป็นสื่อมัลติมีเดีย

2.2 เขียนสคริปแผนเค้าโครงเรื่องความรู้ เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และ การใช้ภาพประกอบ

2.3 ออกแบบภาพกราฟิก ฉากหลัง การ ลำดับข้อมูล ที่จะนำเสนอในสื่อมัลติมีเดียตามสคริปให้ภาพ สามารถสื่อความหมายให้แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว กลุ่มชนเผ่าลาหู่เข้าใจ

2.4 นำภาพกราฟิกและฉากหลังที่ได้จาก การออกแบบมาตราฟและลงสีด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator CC 2014 เพื่อให้ได้ภาพที่คมชัด

2.5 นำภาพที่ออกแบบมาทำการ animate เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ บนโปรแกรม Adobe after Effects CC 2014

2.6 นำไฟล์วิดีโอที่สมบูรณ์มาใส่เสียง เพิ่มเติม โดยจะมี เสียงเอฟเฟคและเสียงประกอบหลักใน โปรแกรมAdobe Premiere Pro CC 2014

2.7 ทำการประมวลผล (Export)

2.8 นำสื่อมัลติมีเดียที่ได้นำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและ ปรับแก้ตามคำแนะนำ

3. ขั้นตอนการพัฒนา (Development Phase)

3.1 นำสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาไทย) ที่สร้าง และพัฒนาขึ้นมาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินหาคุณภาพของสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาไทย) และ ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2 นำสื่อมัลติมีเดีย(ภาษาไทย) มาแปล และอัดเสียงเป็นภาษาลาหู่ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาลาหู่ แล้วนำสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาลาหู่) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ลาหู่ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบ ความถูกต้อง ด้านเนื้อหา ภาษาลาหู่ และประเมินคุณภาพสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาลาหู่)

4. ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation Phase)

หลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญแล้วและนำเสนอสื่อมัลติมีเดียต่ออาจารย์ที่ ปรึกษาแล้ว จึงนำสื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรค ไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพครอบครัว ชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อ อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง ภาษาไทยและภาษาลาหู่ไปทดสอบใช้ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน

5. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase)

ดำเนินการประเมินผลสื่อมัลติมีเดียโดย หาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลัง การเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อ ด้านมัลติมีเดีย

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อ มัลติมีเดียตามเกณฑ์ของเมกุแกนส์ (n=42)

คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ		เมกุแกนส์
ก่อน	หลัง	
12.50	16.95	1.35

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผลการ ทดสอบประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพมีค่าเท่ากับ 1.35 ซึ่งมีค่ามากกว่า1สรุปได้ว่าสื่อด้านสุขภาพมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ของเมกุแกนส์

ส่วนที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

ผลการศึกษาพบว่าค่าคะแนนความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียมีค่าสูงกว่าก่อนทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P\text{-value} \approx 0.01$)

8. อภิปรายผล

สื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อง อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการพัฒนาสื่อตามรูปแบบ ADDIE MODEL 5 ขั้นตอน สามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก เพื่อให้แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่น คือเป็นสื่อมัลติมีเดีย ที่มีทั้งภาพและเสียงพากย์ภาษาไทย และภาษาลาหู่ แต่สื่อมัลติมีเดียยังมีจุดด้อยในด้านของตัวอักษร กล่าวคือสื่อมัลติมีเดียภาษาลาหู่ไม่มีตัวอักษรภาษาลาหู่ แต่อย่างไรก็ตามจากการนำสื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกไปทดลองใช้ จากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเข้าใจในเนื้อหาของสื่อมัลติมีเดียเป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นได้จากผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ พบว่าได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี เมืองมุกสิก (2557) ที่พบว่าสื่อการสอนด้วยภาพอินโฟกราฟิกมีประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์ มีค่าเท่ากับ 1.09 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทิศย์ สมภูมิ พิสุทธา อารีราษฎร์ (2554) ที่พบว่าสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ สายฝน ทรงหงษา (2555) ที่ได้ศึกษาถึงการพัฒนาศูนย์ด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านชนเผ่าปกากะญอ ซึ่งพบว่าความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวก่อนการพัฒนา มีความรู้ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนาความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ($p < 0.01$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ และคณะ (2560) ระบุว่า ประเทศในประชาคมอาเซียน เพื่อที่จะถ่วงดุลกับเศรษฐกิจและสาธารณสุขแบบตะวันตก โดยนโยบายสาธารณสุข ควรหันมาส่งเสริมสนับสนุนการดูแลสุขภาพแบบพอเพียง นำการแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพร อันเป็นการแพทย์ทางเลือกของแต่ละประเทศ และแต่ละท้องถิ่นมาร่วมใช้โดยบุคลากรทางการแพทย์คอยช่วยเหลือประชาชนเวลาที่เจ็บป่วยฉุกเฉิน หรือมีอาการเจ็บป่วยหนักที่ควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างยิ่ง

9. สรุป

แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ย 29.8 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 4,499.52 บาท ต่อเดือนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 8.16 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.19 คน เคยมีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 19.05 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่อง โรคไข้เลือดออกจากโทรทัศน์มากที่สุดและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด ก่อนการเรียนรู้ด้วยสื่อ ด้านสุขภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ชนเผ่าลาหู่ มีความรู้ในระดับปานกลาง หลังการเรียนรู้มีความรู้ในระดับมาก

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพมีค่าเท่ากับ 1.35 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 สรุปได้ว่า สื่อด้านสุขภาพมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวพบว่าค่าคะแนนความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียและก่อนทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} \leq 0.001$)

10. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอต๋อยสะเก็ด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี ชุมชนตำบลป่าป้องและแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ สามารถนำสื่อ

มัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ไปใช้ในการดำเนินงานป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยเน้นในประเด็นที่กลุ่มชนเผ่าลาหู่มีความเข้าใจผิด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลระยะยาวจากผลของการใช้สื่อด้านสุขภาพ ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของชนเผ่าลาหู่และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของชนเผ่าลาหู่

2. ควรมีการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในกลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น กลุ่มชนเผ่าพม่า ชนเผ่าไทยใหญ่

11. เอกสารอ้างอิง

1. กระแส ชนวงศ์. (2560). **นโยบายสาธารณสุขระบบบริการสุขภาพ และประกันสุขภาพ ของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 17.
2. เทศบาลตำบลป่าป้อง. (2558). **ทะเบียนรับแจ้งผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 2556-2558**: เชียงใหม่: เทศบาลตำบลป่าป้อง.
3. พัชรี เมืองมุกสิ. (2557). **การพัฒนาสื่อการสอนด้วยภาพอินโฟกราฟฟิกส์ผ่านระบบเครือข่ายวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต.วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**.
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี, เทศบาลตำบลป่าป้อง. (2557). **รายงานการประชุมการดำเนินงาน ป้องกัน และ ควบคุม โรคไข้เลือดออก**. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี.
5. สายฝน ทรงหงษา. (2555). **การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชนเผ่าปกากะญอ: การค้นคว้าแบบอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
6. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่. (2558). **รายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออก**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.chiangmaihealth.go.th>.
7. สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2558). **สถานการณ์โรคไข้เลือดออกประจำสัปดาห์ที่ 52 ปี 2558**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.thaivbd.org>.
8. มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). **การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์**. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
9. อุทัย สมภูมิ, พิสุทธา อารีราษฎร์. (2554). **การพัฒนาสื่อประสมเรื่องข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะเทคโนโลยี, สารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
10. World Health Organization. (2012). **Health promotion glossary**. Geneva glossary: World Health Organization.